

Hírlevél 2009/5.

- 📄 **ÚJ EMCDDA KIADVÁNY – INTERNET ALAPÚ BEAVATKOZÁSOK**
- 📄 **EURÓPA INFORMÁCIÓS SZÜKSÉGLETEINEK AZONOSÍTÁSA A HATÉKONY DROGPOLITIKA ÉRDEKÉBEN**
- 📄 **SORSTÁRS ÁLTAL MEGVALÓSÍTOTT ÁRTALOMCSÖKKENTŐ BEAVATKOZÁS – UTAZÁSI BESZÁMOLÓ VILNIUSBÓL**
- 📄 **UNODC – FELKÉSZÜLÉS A KÁBÍTÓSZER-ELLENES VILÁGNAPRA**
- 📄 **BSZKI – HATÓANYAG-TARTALOM 2008**

INTERNET ALAPÚ BEAVATKOZÁSOK JÓ GYAKORLATOK ÉS ALKALMAZÁSOK AZ EU TAGÁLLAMAIBAN EMCDDA INSIGHTS 10

Az Interneten zajló, kábítószer-fogyasztás kezelését célzó beavatkozások az ellátás új, talán még kevésbé kihasznált területét jelentik.

Jóllehet az Interneten keresztül zajló, személyes kontaktust nélkülöző beavatkozások még kezdeti szakaszban vannak, a szerzők úgy vélik, az Internetes kezelési programok jól alkalmazhatók, de csupán kiegészítő eszközt jelenthetnek a kezelésben.

A drogambulanciák jellemzően városias környezetben helyezkednek el, az Internetes programok viszont rurális környezetben is könnyen elérhetők; emellett megfelelő kapcsolatfelvételi lehetőséget biztosítanak a nehezen elérhető vagy bizalmatlan csoportok számára is. Az ilyen programok költség-hatékonyak, hisz a drogambulanciák munkatársai jóval több klienssel tarthatják a kapcsolatot.

Ahhoz, hogy megítélhessük, hogy ezen jellemzőknek a programok megfelelnek, több bizonyítékra és kutatásra lesz szükség. A korlátok ellenére a kezdeményezések ígéretesek, a most megjelent kötet több ilyen, az Interneten működő programot is bemutat.

A kiadvány angol nyelven elérhető az EMCDDA honlapján az alábbi linkre kattintva:

<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index78701EN.html> ■

EURÓPA INFORMÁCIÓS SZÜKSÉGLETEINEK AZONOSÍTÁSA A HATÉKONY DROGPOLITIKA ÉRDEKÉBEN

„Európa információs szükségleteinek azonosítása a hatékony drogpolitika érdekében” címmel rendezett konferenciát az EMCDDA május 6. és 9. között Lisszabonban.

Az európai kábítószer-helyzetet monitorozó központ fennállásának 15. évfordulóján tartott konferencia kiemelte a gyors és innovatív válaszlépések szükségességét a droprobléma minden területén.

A kábítószer-fogyasztás új, stabilabb szakaszba lépett Európában, de az elmúlt években új kihívások is jelentek meg, köztük: a kokain-használat és a polidrog-használat terjedése, új pszichoaktív szerek megjelenése és a receptre kapható gyógyszerek visszaélészerű használatának emelkedése.

A konferencia az adatgyűjtés, a folyamatos monitorozás és a bizonyítékon alapuló drogpolitikák fejlődésének áttekintése mellett több aktuális kérdést is érintett. Az elmúlt hónapokban a Spice kapcsán előtérbe került a szintetikus kannabinoidok kérdése. Egy új francia kutatás a kannabisz piac változásait ismertette, és kitért arra is, hogyan helyeződik át a hangsúly az importról a „hazai” termesztésre, valamint becslést tett a kannabisz piac volumenére is. Ahogy arról [korábbi hírlevelünkben](#) beszámoltunk, a friss ESPAD Jelentés felhívja a figyelmet a nagyívás gyakoribbá válására és a nemi különbségek csökkenésére.

A találkozón kiemelték az innováció és a technikai fejlődés szükségességét, melyet két új kiadvány is bizonyít. A most megjelent, az Internet alapú beavatkozásokot bemutató; és a hamarosan megjelenő, a kábítószer-használat neurobiológiai aspektusait tárgyaló tematikus összeállítások az innovációs szükségletek és a droproblémára adott tudományos válaszok kapcsolatát jelzik.

A konferencia oldala az EMCDDA honlapján:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2009/conference>

A konferencián elhangzott előadások elérhetők angol nyelven az alábbi linkre kattintva:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2009/conference#presentations>

A konferencián az EMCDDA egyes szakterületeit ismertető posztterek is bemutatásra kerültek, melyek az alábbi címen érhetők el:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2009/conference#posters> ■

„A konferencia egyik üzenete az, hogy egyre jobban megismerjük és megértjük, hogy mi eredményes a kábítószer-problémával kapcsolatban. A felhalmozott tudást arra kell használnunk, hogy a sokoldalú és hatékony programok minden érintett számára hozzáférhetővé váljanak Európa-szerte.”

Wolfgang Götz, az EMCDDA igazgatója

UTAZÁSI BESZÁMOLÓ VILNIUSBÓL

AIDS és Drog – Klinikai- és társadalomtudományi kutatások

Konferencia

2009. 04. 28-30. Vilnius, Litvánia

Tarján Anna - Nemzeti Drog Fókuszpont

Peer-Driven Intervention - Sortárs által megvalósított ártalomcsökkentő beavatkozás

2009 áprilisában, Litvániában ötödik alkalommal került megrendezésre az AIDS és a kábítószer-használat tematikáján alapuló '**Clinical and Social Research on AIDS and Drugs**' című európai konferencia.

A konferencia sok aspektusból, a témával foglalkozó különböző szakterületek széles skáláját felölelve vizsgálta a fertőző betegségek – elsősorban a HIV fertőzés – és a kábítószer-használat összefüggéseit, epidemiológiáját a problémára adható lehetséges politikai-stratégiai, prevenciós, ártalomcsökkentő, illetve kezelési válaszokat.

Az ártalomcsökkentésnek, illetve ezzel kapcsolatosan a kockázati magatartások feltérképezésének egy külön szekciót szenteltek, amelynek keretében több előadás során is hangsúlyt kapott egy nagyon hatékonynak és sikeresnek tartott ártalomcsökkentő módszer, az úgynevezett Peer-Driven Intervention (PDI), azaz a Sortárs által megvalósított ártalomcsökkentő beavatkozás.

A PDI módszert egy amerikai szakember Robert Broadhead dolgozta ki. Ez a sorstárs-oktatás egyik továbbfejlesztett változata, amelyben nem csak az oktatónak, hanem a tanuló-kliensnek is aktív szerepet kell vállalnia. A PDI metodikáját olyan célcsoportokban érdemes alkalmazni - például intravénás kábítószer-fogyasztók körében - ahol az intervenciós, ártalomcsökkentő programok az érintett populációnak csak egy részét érik el, azonban a nagyobbik, rejtőzködő populációhoz nem jutnak el. Ezekhez a rejtett csoportokhoz lehet egy híd, illetve közvetítő csatorna a programokban már megjelent kliens, azaz a sorstárs.

Az intravénás szerhasználók általában összefüggő szociális, ismeretségi hálózattal rendelkeznek, amelyet az általuk kialakított szociális szabályok, normák, és nyelvezet tart össze. A szociális hálózat ezen tulajdonságait használja ki a PDI módszer. Egy ártalomcsökkentő programban részt vevő kliens az általa elsajátított ártalomcsökkentő ismereteket, az általa ismert, elérhető szolgáltatásokat a saját szóhasználatában, a gyakorlati élethelyzetben adja tovább, oktatja injektló sorstársainak. Mivel sorstársaival folyamatosan találkozik, ezért az ártalomcsökkentés általa a nap 24 órájában működhet. A módszer további fontos célkitűzése a sorstárs-oktatókon keresztül új egyének ártalomcsökkentő programokba való bevonása, továbbá a rejtett populáción belül a programokban alulreprezentált alcsoportok elérése (például fiatal injektlók, injektló nők, injektló várandós nők, amfetamint injektlók, stb.)

De hogyan működtethető egy ilyen rendszer? Hogyan érheti el egy sorstárs-oktató, hogy sorstársai valóban elsajátítsák az általa átadott ártalomcsökkentő ismereteket, illetve esetlegesen ezt követve elmenjenek egy tűcsere-programba?

A PDI program a már egy **korábbi hírlevelünkben** bemutatott mintavételi eljárás – a Respondent Driven Sampling (Válaszadó által irányított mintavétel) – motivációs, illetve mintavételi módszerét felhasználva működik. A szemléletesség kedvéért a program gyakorlati megvalósítása, működése, és hatékonysága egy Ukrajnában kivitelezett projekt ismertetése által kerül bemutatásra:

Ukrajnában évek óta működtek hagyományos ártalomcsökkentő programok (tűcsere program, sorstárs-oktatás, HIV-tesztelés és tanácsadás stb.), azonban a programok stagnáltak az utóbbi időben, és leginkább az idősebb, férfi intravénás szerhasználói csoportot érték el, új intravénás szerhasználók, illetve szerhasználói hálózatok nem igazán kerültek a látótérbe. A PDI módszer alkalmazása ekkor merült fel.

A projektben 5 ártalomcsökkentő szervezet vett részt, célkitűzésük a nehezen elérhető, rejtőzködő intravénás szerfogyasztók programba való bevonásán túl, az injektló nők, illetve az injektló 25 év alattiak elérése is volt.

Az ártalomcsökkentő programokban kiválasztásra kerültek a sorstárs-oktatók, akik készpénzt kaptak oktatói munkájukért, illetve 3 kupont, amelyeket az oktatás során az ártalomcsökkentő ismeretekkel együtt 3 új, a programokban eddig nem résztvevő injekciós sorstársuknak kellett átadni. Amennyiben injekciós nőt, vagy 25 év alatti intravénás szerhasználót értek el és oktattak, további ösztönző ajándékban részesültek. Azok az egyének, akik a sorstárs-oktató által kiosztott kuponnal megjelentek a kijelölt tücsere programban/ tesztelésen, és helyesen kitöltötték az ártalomcsökkentő ismeretekről (biztonságos injekciós, steril tű/fecskendő használat, óvszer-használat, fertőző-betegségek lehetséges terjedése) szóló tesztet szintén részesültek ösztönző ajándékban. A jól válaszoló új kliensek után maga az oktató további készpénzt kapott, ezzel javítva az oktatás minőségét. A programokban megjelenő új klienseknek is ugyanúgy felajánlották a sorstárs-oktatás lehetőségét, ezzel elindítva a rejtett populációba vezető kapcsolat-hálózati láncokat.

Az 5 program 6 hónap alatt 2162 új, eddig rejtőzködő intravénás szerhasználót ért el és vont be az ártalomcsökkentő programokba. Az új kliensek nagyon magas arányban töltötték ki helyesen a már említett tesztet, a legtöbb tudást a 25 év alatti intravénás szerhasználók sajátították el sorstárs-oktatóiktól. A bevont új kliensek körében jelentősen csökkent a kockázati magatartásformák előfordulása.

Amennyiben további információt kíván szerezni a Peer-Driven Intervention módszerről, forduljon a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársához, Tarján Annához a tarjan.anna@oek.antsz.hu e-mail címen, illetve látogasson el a [konferencia honlapjára](#), ahol hamarosan elérhetőek lesznek az ott elhangzott előadások is.

Forrás: Oleksandra Datsenko: Overcoming Stagnation in Harm Reduction Projects in Ukraine: The Introduction of Peer-Driven Interventions of IDUs (a konferencián elhangzott előadás).

UNODC – FELKÉSZÜLÉS A KÁBÍTÓSZER-ELLENES VILÁGNAPRA

Az ENSZ kábítószer-ellenes szervezete, a UNODC közzétette az idei kábítószer-ellenes világnapra készített – nyomtatott, audio és video – anyagait, melyek szabadon használhatók helyi kampányokban állami és civil szereplőknek egyaránt. A partnerségi viszonyról bővebben olvashat az alábbi oldalon:

<http://www.unodc.org/drugs>

A UNODC ezentúl hírlevél formájában is tájékoztatja az érdeklődők széles körét, így az igazgatási szakembereket, a kutatókat, az újságírókat és a civil szervezetek képviselőit a hónap főbb eseményeiről. A színes, egyoldalas angol nyelvű hírlevélre az alábbi oldalon lehet feliratkozni:

<http://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/enewsunodc-launched.html> ■

HATÓANYAG-TARTALOM 2008

A [Bűnügyi Szakértő és Kutatóintézet](#) elkészítette a 2008-ban lefoglalt kábítószeres átlagos hatóanyag-tartalmáról szóló tájékoztató adatsorát. Jóllehet a táblázat már elérhető a Drog Fókuszpont honlapján is, a szöveges értékelés a készülő Éves Jelentésben lesz olvasható.

<http://drogfokuszpont.hu/?lang=1&pid=104> ■